

Η μεθοδολογία HOOD: Ενεργοποίηση Συν-σχεδιασμού με άστεγους

Αυτό το τελευταίο ενημερωτικό δελτίο επαναλαμβάνει εν συντομία όσα μάθαμε στο πλαίσιο του έργου σε σχέση με την προσέγγιση Ενεργοποίησης Συν-σχεδιασμού που χρησιμοποιείται με άστεγους, που αποτελεί και βασικό στόχο του έργου HOOD. Αυτό το έγγραφο μπορεί να είναι χρήσιμο για όσους προσεγγίζουν το έργο HOOD για πρώτη φορά, περιέχει αναφορές σε άλλα έγγραφα που δημιουργήθηκαν από τους συνεργάτες του HOOD και ανέβηκαν στον ιστότοπό μας, τα οποία συνιστούμε να τα διαβάσει όποιος επιθυμεί να μάθει περισσότερα για το θέμα.

Οι ρίζες του έργου HOOD

Το έργο HOOD γεννήθηκε από την επιθυμία να μάθουμε και να πειραματιστούμε με τη μεθοδολογία της Ενεργοποίησης Συν-Σχεδιασμού κατά την εργασία με άστεγους. Το Κέντρο Μελέτης DiVI (Για τα Δικαιώματα και την Ανεξάρτητη Ζωή) του Πανεπιστημίου του Τορίνο (UNITO) δημιούργησε την Ενεργοποίηση Συν-Σχεδιασμού για εργασία με άτομα με γνωστικές και νοητικές αναπηρίες, αντλούμενο από την προσέγγιση του Ανοιχτού Διαλόγου, που δημιουργήθηκε από την ομάδα του Φινλανδού ψυχολόγου Jaakko Seikkula. Η υιοθέτηση Διαλογικών Πρακτικών στη θεραπεία σημαίνει να αναγνωρίσουμε την πολυφωνία ως ισότιμη σχέση μεταξύ τους, αντί μιας μόνο έγκυρης φωνής που καθορίζει το αντικείμενο του λόγου. Επιπλέον, στην προσέγγιση του Ανοιχτού Διαλόγου, δεν πρόκειται πλέον για την ανάπτυξη μιας θεραπευτικής οδού που περιλαμβάνει μόνο τη δυάδα θεραπευτή-ασθενούς, αλλά για τη συμπερίληψη του δικτύου του τελευταίου στη διαδικασία.

Από αυτήν την αρχή, η Ενεργοποίηση Συν-Σχεδιασμού διαφέρει από τον Ανοιχτό Διάλογο επειδή εστιάζει στον κοινωνικο-εκπαιδευτικό σχεδιασμό και όχι στη θεραπεία. Η προσέγγιση της Ενεργοποίησης Συν-Σχεδιασμού στοχεύει στο να διασφαλίσει ότι τα άτομα με αναπηρία μπορούν να ζήσουν τη ζωή τους με πλήρη και απεριόριστο τρόπο, ασκώντας τα δικαιώματα του πολίτη και αναπτύσσοντας πλήρως τις δυνατότητές τους. Η διαδικασία περιλαμβάνει επαγγελματίες που, με βάση την εξατομικευμένη τεκμηρίωση του έργου, υποστηρίζουν το άτομο να θέσει τους δικούς του στόχους και να σχεδιάσει το βήμα για να φτάσει εκεί. Είναι το έργο της Ενεργοποίησης Συν-Σχεδιασμού με άτομα με αναπηρίες που ενέπνευσε τους εταίρους του έργου HOOD και αποφάσισαν να μάθουν αυτήν την προσέγγιση και να την προσαρμόσουν στην εργασία με άστεγους.

Τα βήματα μας στην Ενεργοποίηση Συν-Σχεδιασμού

Η διαδικασία συλλογικής μάθησης ξεκίνησε από την πρώτη φάση της θεωρητικής μελέτης της μεθοδολογικής προσέγγισης που αναπτύχθηκε από το Κέντρο Μελετών DiVI. Η ομάδα του UNITO έγραψε μια [ανασκόπηση της βιβλιογραφίας](#) σχετικά με τον Ανοιχτό Διάλογο, την Ενεργοποίηση Συν-Σχεδιασμού και την προσέγγιση, και [τα «ενημερωτικά έντυπα» \(σύντομες εργασίες\) από το v.1 έως το v.7](#), που επικεντρώνονται στα βασικά στοιχεία του τελευταίου. Επιπλέον, το UNITO πραγματοποίησε μια διήμερη διαδικτυακή εκπαίδευση με μια ομάδα επαγγελματιών από όλους τους επιχειρησιακούς εταίρους του HOOD. Στον ιστότοπο του HOOD και στο κανάλι του στο YouTube, έχουν ανέβει πέντε [βίντεο \(#1 - #5\)](#) που γυρίστηκαν κατά τη διάρκεια αυτής της εκπαίδευσης. Τέλος, το Ίδρυμα Ufficio Pio, ο επικεφαλής εταίρος του έργου, πραγματοποίησε συνεντεύξεις και ομάδες εστίασης (focus groups) με μια δημόσια κοινωνική υπηρεσία και έναν κοινωνικό συνεταιρισμό που ήδη υιοθετούν την προσέγγιση της Ενεργοποίησης Συν-σχεδιασμού με άτομα με αναπηρία στην Ιταλία. Τα ευρήματα αυτών των συνεντεύξεων περιγράφονται στα ενημερωτικά έντυπα [v. 9](#) και [v. 10](#).

Το UNITO πρότεινε την υιοθέτηση μιας προσέγγισης «εκπαίδευσης στη δουλειά» για την εκμάθηση της μεθοδολογίας. Ως εκ τούτου, η φάση της θεωρητικής μάθησης ήταν πολύ σύντομη. Όπως περιγράφεται λεπτομερώς στην [Ενδιάμεση Εργαλειοθήκη IO2](#), σύντομα, οι εταίροι άρχισαν να εφαρμόζουν στην πράξη αυτό που μάθαιναν: κάθε επιχειρησιακή ομάδα ξεκίνησε μια διαδρομή Ενεργοποίησης Συν-Σχεδιασμού με έναν παραλήπτη, που ονομάζεται «Κύριος ή Κυρία HOOD». Κατά τη διάρκεια αυτής της «πιλοτικής φάσης» - η οποία διαρκεί 5 μήνες - η ομάδα κάθε οργανισμού συναντούσε περιοδικά τους επιστημονικούς εταίρους του UNITO σε ένα πλαίσιο εποπτείας. Επιπλέον, πραγματοποιήθηκαν συλλογικές μεθοδολογικές συναντήσεις, προκειμένου να επιτραπεί σε όλους τους οργανισμούς να μοιραστούν με τους άλλους τι είχαν επιτύχει όσον αφορά τις δεξιότητες μεθοδολογίας.

Μετά την πιλοτική φάση, κάθε ομάδα βρίσκει έναν τρόπο να πολλαπλασιάζει τον αντίκτυπο της προσέγγισης στον οργανισμό της. Κάποιοι επανέλαβαν το μοντέλο «εκπαίδευση στη δουλειά», επιβλέποντας μια νέα ομάδα συναδέλφων, άλλοι οργάνωσαν εκπαιδευτικές ημερίδες στον οργανισμό τους, ζητώντας την παρέμβαση του UNITO. Επιπλέον επαγγελματίες από κάθε οργανισμό εκπαιδεύτηκαν στην προσέγγιση Ενεργοποίησης Συν-Σχεδιασμού, η οποία υιοθετήθηκε με 80 «καινούριους» κυρίους και κυρίες HOOD.

Κατά τη διάρκεια αυτής της φάσης, εκτός από το ότι το UNITO παρέμενε διαθέσιμο στους εταίρους για υποστήριξη, οργάνωσε και τη συλλογή δεδομένων για τη συνεχιζόμενη διαδικασία μέσω δύο διαδικτυακών εργαλείων παρακολούθησης: το πρώτο είχε ως στόχο την καταγραφή των επιμέρους διαδρομών που πραγματοποιήθηκαν με κάθε ωφελούμενο· το δεύτερο ήταν μια περιοδική ανασκόπηση που γινόταν μία φορά το μήνα από κάθε ομάδα, αναφέροντας προβληματισμούς και γεγονότα που συνέβησαν σχετικά με την προσέγγιση Ενεργοποίησης Συν-Σχεδιασμού. Στη συνέχεια, το UNITO μοιράστηκε σταδιακά τα αποτελέσματα της περιοδικής αναθεώρησης με όλους τους εταίρους.

Είναι σημαντικό να τονιστεί το γεγονός ότι οι ενώσεις εταίρων HOOD είναι πολύ ετερογενείς όσον αφορά τους οργανισμούς υπηρεσιών, τις αποστολές και το ευρύτερο πλαίσιο του πολιτισμού, της νομοθεσίας, των θεσμών και της πρόσβασης στα δικαιώματα. Ως εκ τούτου, η πιλοτική φάση υπογράμμισε αυτές τις διαφορές όσον αφορά τις πρώιμες προσαρμογές. Ο εταίρος «Projekt UDENFOR» εδρεύει στην Κοπεγχάγη και είναι ένας μικρός οργανισμός

που παρέχει υπηρεσίες παρέμβασης στο δρόμο στο πλαίσιο της μείωσης της βλάβης. Ο εταίρος «SJD Serveis Socials» εδρεύει στη Βαρκελώνη και είναι ένας μεγαλύτερος οργανισμός με πολλές διαφορετικές υπηρεσίες. Ασχολούνται κυρίως με υπηρεσίες στέγασης και κέντρα ημερήσιας φροντίδας για άτομα που βρίσκονται σε κατάσταση αστεγίας. Ο εταίρος «Κλίμακα» από την άλλη είναι στην πραγματικότητα ο μεγαλύτερος οργανισμός που εμπλέκεται καθώς είναι μια ελληνική ΜΚΟ με έδρα την Αθήνα και παρέχει κυρίως υπηρεσίες ψυχικής υγείας. Επιπλέον, παρέχει υπηρεσίες σε άστεγους και σε άτομα που κινδυνεύουν να μείνουν χωρίς στέγη. Λειτουργεί δομές και κέντρα ημέρας στην Ελλάδα. Τέλος, Ο εταίρος «Ufficio Pio» είναι ένα ίδρυμα που δραστηριοποιείται στο Τορίνο και διαχειρίζεται ως επί το πλείστον έργα τοπικής κοινωνικής καινοτομίας ή κοινωνικής δικαιοσύνης. Μεταξύ αυτών, εκτελούν ένα έργο που στοχεύει σε ανθρώπους που έμειναν πρόσφατα άστεγοι, με βάση μια προσέγγιση πρώιμης παρέμβασης.

Αυτές οι διαφορές παρουσίαζαν μια πρόκληση, αλλά και μια ευκαιρία. Αν αρχικά, φαινόταν δύσκολο λόγω της διαφορετικότητας των οργανισμών, σταδιακά αυτά έγιναν πόροι για την καλύτερη κατανόηση της Ενεργοποίησης Συν-Σχεδιασμού. Στην πραγματικότητα, μέσα στο HOOD ήταν δυνατό να πειραματιστούμε με την προσέγγιση παιδαγωγικού προγραμματισμού σε πολύ διαφορετικές υπηρεσίες και με πολύ διαφορετικούς στόχους, καταλήγοντας στο ποιες είναι οι ιδανικές συνθήκες για εφαρμογή.

Πυλώνες της μεθοδολογίας του HOOD

Αυτά τα τρία χρόνια του έργου, έχει αναπτυχθεί μια προσαρμογή της προσέγγισης της Ενεργοποίησης του Συν-Σχεδιασμού στην εργασία με τους άστεγους και περιγράφεται με σαφή και λεπτομερή τρόπο στην Εργαλειοθήκη του. Μερικά από τα βασικά στοιχεία της μεθοδολογίας συνοψίζονται παρακάτω.

Ο Συν-Σχεδιασμός υιοθετεί την τεχνική του Προληπτικού Διαλόγου (δες [ενημερωτικό έντυπο v.3](#)): Οι επαγγελματίες συλλέγουν ένα ονειρικό τοπίο όπου το άτομο απεικονίζει τον εαυτό του σε ένα θετικό μέλλον αρκετά μακρινό ώστε να είναι απαλλαγμένο από τις ανησυχίες του σήμερα ενώ περιβάλλεται από το δίκτυο ουσιαστικών σχέσεων του. Στη συνέχεια, με την υποστήριξη του επαγγελματία, το άτομο καλείται να εργαστεί πίσω από αυτό το όνειρο για να καθορίσει ποια είναι τα βήματα που μπορεί να κάνει σήμερα για να φτάσει εκεί. Επομένως, το όνειρο του ατόμου γίνεται η αποστολή του μεμονωμένου έργου και τα βήματα ο επιχειρησιακός στόχος.

Το όνειρο είναι επίσης μια στρατηγική για την αναδιανομή της εξουσίας στη σχέση βοήθειας, δίνοντας στους ανθρώπους τη δύναμη να αποφασίζουν για τη ζωή τους. Πράγματι, η Ενεργοποίηση Συν-Σχεδιασμού απαιτεί την απόρριψη της παραδοσιακής δυναμικής του κοινωνικού λειτουργού που υπαγορεύει την καλύτερη διαδρομή για το άτομο και προσδοκά τη συμμόρφωση. Αντίθετα, το άτομο εξουσιοδοτείται να θέσει τους δικούς του στόχους και προτεραιότητες, να οδηγήσει την κατεύθυνση του έργου της ζωής του, ενώ οι επαγγελματίες υποστηρίζουν την προοπτική τους. Επιπλέον, το όνειρο χρησιμεύει ως κινητήρια δύναμη για να κάνει το άτομο να κινηθεί προς ένα διαφορετικό μέλλον.

“το όνειρο αναδιανέμει την εξουσία στη σχέση βοήθειας, δίνοντας στους ανθρώπους τη δύναμη να αποφασίζουν για τη ζωή τους.”

Το UNITO ανέπτυξε με τους εταίρους του έργου HOOD μια δομημένη τεκμηρίωση για να καθορίσει το εξατομικευμένο σχέδιο δράσης για να φτάσει το άτομο στο όνειρο. Ωστόσο, η καρδιά της προσέγγισης δεν είναι η επίτευξη του ονείρου, αλλά η διαδικασία που ενεργοποιείται για να φτάσει σε αυτό. Πράγματι, γίνεται μια ευκαιρία για μάθηση, για ανακάλυψη του εαυτού τους και της περιβάλλουσας πραγματικότητας, για την οικοδόμηση μιας μεγαλύτερης αίσθησης αυτοαποτελεσματικότητας και της ικανότητας να αποφασίζει ο ίδιος. Η ίδια η διαδικασία είναι αυτή που επιτρέπει την πρόοδο και όχι μόνο τους συγκεκριμένους στόχους ή την αποστολή.

Συχνά στο HOOD, οι επαγγελματίες έχουν αντιμετωπίσει ανέφικτα, αδύνατα, ακόμη και επικίνδυνα όνειρα. Υιοθετώντας μια διαλογική προσέγγιση, έχουν μάθει να μην τους κρίνουν, αλλά να αποδέχονται τόσο τους ίδιους όσο και τη βούλησή τους. Στη μεθοδολογία του HOOD, είναι ζωτικής σημασίας ο «έλεγχος πραγματικότητας» να μην παρέχεται από τον κοινωνικό λειτουργό που προβλέπει το αποτέλεσμα, αλλά από την ίδια την πραγματικότητα, είτε πρόκειται για άλλον επαγγελματία σε προκαθορισμένη θέση είτε για το άτομο που βιώνει κάτι για τον εαυτό του μόνο για να διαπιστώσουν ότι δεν είναι αυτό που ήθελαν ή ότι δεν έχουν τους πόρους για να φτάσουν εκεί. Ο επαγγελματίας συνεχίζει να στηρίζει το άτομο σε αυτό το ταξίδι, ακόμη και μπροστά σε αποτυχίες ή επώδυνες ανακαλύψεις, που οδηγούν τον άνθρωπο στον επαναπροσδιορισμό του ονείρου, όπως συμβαίνει στη ζωή του καθενός.

Ωστόσο, μια αλλαγή στη νοοτροπία του επαγγελματία είναι το βασικό στοιχείο της μεθοδολογίας του HOOD. Αυτό συνίσταται στο να γνωρίζουν το βλέμμα τους (την οπτική τους) ως επαγγελματίες, να απορρίπτουν τον «παραδοσιακό» επαγγελματικό ρόλο και την εξουσία στη σχέση βοήθειας. Το HOOD μας καλεί να απομακρυνθούμε από την ιδέα ότι η δουλειά του κοινωνικού λειτουργού είναι να προσανατολίζει, να οριοθετεί και να αξιολογεί την απόδοση και την κρίση του ατόμου. Αυτός ο παραδοσιακός ρόλος βασίζεται στην πεποίθηση ότι ο επαγγελματίας έχει μια πιο αντικειμενική και σωστή άποψη για την κατάσταση από το άτομο, αλλά μια ενθαρρυντική και διαλογική σχέση δεν είναι συμβατή με αυτήν την υπόθεση. Ο επαγγελματίας πρέπει ενεργά και σκόπιμα να μετακινηθεί από έναν στρατηγικό ρόλο (με στόχο να πείσει το άτομο, να το προσανατολίσει κ.λπ.) σε μια υποστηρικτική και ενθαρρυντική σχέση.

Για το σκοπό αυτό, είναι επίσης σημαντικό να αλλάξει αυτό που στους οργανισμούς συμβάλλει στη διατήρηση της ασυμμετρίας της εξουσίας. Οι συνεργάτες του HOOD έχουν αναπτύξει ένα πλέγμα στοιχείων ισχύος που μπορούν να βοηθήσουν στην αντανάκλαση και την επαλήθευση της κατάστασης του οργανισμού σας από αυτή την άποψη. Αυτά είναι διαφορετικά στοιχεία: από την αλλαγή των γραφείων όπου συναντάμε ανθρώπους, μέχρι την πλήρη εγκατάλειψη των γραφείων για να τους συναντήσουμε εκεί που νιώθουν πιο άνετα: από την αποφυγή τεχνικής και επαγγελματικής γλώσσας προς όφελος της υιοθέτησης των ίδιων των λέξεων που χρησιμοποιεί το άτομο, έως την κοινή χρήση όλων των εγγράφων που το αφορούν με το ίδιο το άτομο.

Τέλος, το δίκτυο είναι ένα άλλο κρίσιμο στοιχείο τόσο στις Διαλογικές Πρακτικές όσο και στην προσέγγιση της Ενεργοποίησης Συν-Σχεδιασμού. Σε αντίθεση με άλλους στόχους υπηρεσιών, οι άστεγοι έχουν συχνά πολύ περιορισμένο δίκτυο και μερικές φορές αποτελείται μόνο από επαγγελματίες. Ως εκ τούτου, οι συνεργάτες του HOOD ανέπτυξαν έναν τρόπο εργασίας στο δίκτυο που συνάδει με την ανακατανομή εξουσίας που αναφέρθηκε παραπάνω. Ο στόχος είναι να εμπλακεί περισσότερο το άτομο στη σχέση του με το επαγγελματικό δίκτυο: να το προσκαλέσει στις συναντήσεις του δικτύου, να πραγματοποιήσουν τηλεφωνικές κλήσεις μαζί χρησιμοποιώντας ανοικτή ακρόαση ή να αποφασίσουν μαζί τι θα πει ο επαγγελματίας στις συναντήσεις στις οποίες το άτομο δεν θα ήταν παρόν. Από

την άλλη, οι επαγγελματίες του HOOD συνεργάζονται ενεργά και με άλλους συναδέλφους του δικτύου, για να τους εμπλέξουν και να τους ενημερώσουν για τη διαδικασία ενδυνάμωσης και να ζητήσουν τη συνεργασία τους.

Ανοχή στην αβεβαιότητα και η εξουσία της συνεργατικής μάθησης

Ένα βασικό στοιχείο της μεθοδολογίας της Ενεργοποίησης Συν-Σχεδιασμού είναι η ανοχή στην αβεβαιότητα (βλ. [ενημερωτικό έντυπο v.4](#)), μια βασική ικανότητα για τους κοινωνικούς λειτουργούς. Στα κλασικά μονοπάτια υποστήριξης, η αβεβαιότητα και ο κίνδυνος είναι αδυναμία. Στο κλασικό πλαίσιο της κοινωνικής εργασίας, στην πραγματικότητα, απαιτούνται περιορισμένοι και στατικοί ορισμοί, αφού οι διαθέσιμες λύσεις είναι ουσιαστικά οριοθετημένες και στατικές και, κυρίως, είναι «λύσεις» σε πολύ περιορισμένο αριθμό προβλημάτων. Σε αυτήν την επαγγελματική κουλτούρα, τα απρόοπτα, οι αλλαγές και οι αβεβαιότητες είναι ανησυχητικοί παράγοντες. Αντίθετα, σύμφωνα με την Ενεργοποίηση Συν-Σχεδιασμού, το άνοιγμα χώρων χωρίς προκαθορισμένες απαντήσεις, το να συμβούν πράγματα που δεν είχαν προγραμματιστεί και η επανεξέταση και αλλαγή της διαδρομής από το άτομο είναι ευπρόσδεκτα στοιχεία. Είναι όλα μέρος της διαδικασίας ανακατασκευής νοημάτων που ο επαγγελματίας πρέπει να προωθήσει, όχι να εμποδίσει.

Μια άλλη μεθοδολογική προσέγγιση μοιράζεται επίσης την αναγνώριση της ικανότητας ανοχής της αβεβαιότητας ως θεμελιώδους δεξιότητας των επαγγελματιών: την Διεποπτεία. Στη φάση πολλαπλασιαστικότητας της μεθοδολογίας, οι συνεργάτες του HOOD άρχισαν να συναντώνται σε περιοδικές διαδικτυακές συνεδρίες της Διεποπτείας. Η προσέγγιση της Διεποπτείας που χρησιμοποιείται στο HOOD είναι εμπνευσμένη από την Εναλλακτική Εποπτεία που αναπτύχθηκε από τον καθηγητή Luigi Gui (βλ. [ενημερωτικό έντυπο v. 11](#) και [v. 12](#); [βίντεο #12- #17](#)), ο οποίος θεωρεί ως βασική ικανότητα των κοινωνικών λειτουργών «να καλωσορίζουν την αβεβαιότητα, να γνωρίζουν πώς να την καθοδηγούν και να την αναλαμβάνουν». Ο καθηγητής Gui υπογραμμίζει πώς στην κοινωνική εργασία δεν υπάρχουν βεβαιότητες, τύποι ή προκαθορισμένα εργαλεία που μπορούν να υιοθετηθούν σε όλες τις καταστάσεις. Ούτε ο Συν-Σχεδιασμός μπορεί να θεωρηθεί μια ακριβής συνταγή που πρέπει να ακολουθηθεί, απαιτεί πάντα να προσαρμόζεται και να επανεξετάζεται σύμφωνα με τον μεμονωμένο αποδέκτη και τα χαρακτηριστικά των οργανισμών. Κάθε κατάσταση στην κοινωνική εργασία είναι εν μέρει νέα και αυτό δημιουργεί αβεβαιότητα. Αντιμετωπίζοντας αυτές τις δυσκολίες, η Εναλλακτική Εποπτεία προτείνει μια εργασία συνεργατικής κατασκευής επαγγελματικής γνώσης, κινούμενη από την ανταλλαγή και τον προβληματισμό προηγούμενων εμπειριών των επαγγελματιών. Σε συνεδρίες ομάδας ομοτίμων, ακολουθώντας τις φάσεις που περιγράφονται στο Ενημερωτικό Φύλλο 3, οι εταίροι του HOOD μοιράστηκαν τα διλήμματά τους σχετικά με τα πραγματικά επεισόδια που αντιμετωπίζει η εφαρμογή της προσέγγισης Ενεργοποίησης Συν-προγραμματισμού. Αντί να δίνουν αφηρημένες προτάσεις, οι συνεργάτες θυμούνται παρόμοιες καταστάσεις, περιγράφοντας πώς ενήργησαν και με ποιες συνέπειες. Η ιδέα της Εναλλακτικής Εποπτείας δεν είναι να βρει τη λύση στο δίλημμα, αλλά να ανοίξει ορίζοντες και να προσφέρει στους επαγγελματίες ένα περιβάλλον για τη βελτίωση της αντανάκλαστικότητας και τη συν-δημιουργία επαγγελματικής γνώσης. Δεν υπάρχει επόπτης, δεν υπάρχει ειδικός γιατί η γνώση είναι ήδη παρούσα μεταξύ των συναδέλφων, οι οποίοι πρέπει

«Δεν υπάρχει επόπτης, δεν υπάρχει ειδικός γιατί η γνώση είναι ήδη παρούσα μεταξύ των συναδέλφων, οι οποίοι πρέπει να μάθουν να την κάνουν σαφή και να τη μοιράζονται»

να μάθουν να την κάνουν σαφή και να τη μοιράζονται. Μερικές από τις μάθηση που συνδημιουργήθηκαν στις συνεδρίες της Διεποπτείας του HOOD– εμπνευσμένες από την Εναλλακτική Εποπτεία – έχουν περιγραφεί στο [ενημερωτικό έντυπο ν. 14](#).

Μαθαίνοντας από την εμπειρία του Hood

Από την κοινή εργασία του HOOD, χάρη στην ποικιλία των εφαρμογών που αναπτύχθηκαν από μεμονωμένους εταίρους, από την ανατροφοδότηση που συλλέγεται από τους άστεγους που εμπλέκονται (βλ. [ενημερωτικό έντυπο ν. 13](#)) και από όσα προέκυψαν στις συνεδρίες της Διεποπτείας, προέκυψαν ορισμένες σκέψεις σχετικά με τη μεθοδολογία του HOOD.

Οι συνεργάτες του HOOD ανακάλυψαν ότι πριν μπουν σε Ενεργοποίηση Συν-Σχεδιασμού με ένα άτομο, είναι απαραίτητο να κερδίσουν την εμπιστοσύνη του και να ικανοποιήσουν τις επείγουσες ανάγκες του. Πράγματι, ένας άνθρωπος χρειάζεται ασφάλεια και σταθερότητα για να ονειρευτεί. Τα βραχυπρόθεσμα, απειλητικά για τη ζωή ζητήματα πρέπει να αντιμετωπιστούν πριν προχωρήσουμε σε μακροπρόθεσμους στόχους με το HOOD. Για αυτόν τον λόγο, η προσέγγιση του HOOD μπορεί να μην είναι η πιο κατάλληλη για παρεμβαση στο δρόμο ακόμα κι αν μπορεί να προσφέρει πολύτιμες πληροφορίες όταν προσαρμόζεται σε αυτά τα πλαίσια.

Το κύριο συμπέρασμα που προκύπτει από αυτά τα τρία χρόνια είναι ότι η μεθοδολογία του HOOD είναι ένα πολύ χρήσιμο κοινωνικο-παιδαγωγικό εργαλείο που έχει τη δυνατότητα να συμπληρώσει έργα όπως τα Housing First και Housing Led που είναι πραγματικά ευέλικτα στην οργάνωση και την καθημερινή τους πρακτική και δεν έχουν αυστηρή προθεσμία για τις στεγαστικές λύσεις που προσφέρουν. Αυτό το οργανωτικό πλαίσιο ταιριάζει καλύτερα επειδή αυτή η βασισμένη στα δικαιώματα προσέγγιση της κοινωνικής στέγασης είναι πιο σύμφωνη με τα θεμέλια του HOOD και παρέχει τη σωματική, οικονομική και ψυχική ασφάλεια στο άτομο για να ξεκινήσει ένα ενδυναμωτικό εκπαιδευτικό ταξίδι.

Η άλλη όψη του ίδιου νομίσματος είναι ότι το HOOD δεν είναι κατάλληλο για οργανισμούς ή επαγγελματίες που έχουν υποχρεωτικό ή καθοριστικό ρόλο ή δέσμευση. Όπου οι ωφελούμενοι πρέπει να αποδείξουν ότι αξίζουν την υποστήριξη που λαμβάνουν και όπου τα πρότυπα απόδοσης και συμπεριφοράς εκτιμώνται ιδιαίτερα και είναι απαραίτητα προκειμένου το άτομο να συνεχίσει να υποστηρίζεται ή να έχει πρόσβαση σε πιο μόνιμες λύσεις στέγασης (π.χ.: "πρέπει να σταματήσουν να πίνουν για να..., πρέπει να διατηρήσουν μια σταθερή δουλειά για να μπορούν να..., κ.λπ.»), το HOOD δεν είναι κατάλληλο για αυτά τα πλαίσια. Το ίδιο ισχύει για τις δημόσιες υπηρεσίες στέγασης, τα καταφύγια ή τους ξενώνες όπου οι διοικητικές/οργανωτικές ανάγκες υπερισχύουν του δικαιώματος του ατόμου στην αυτοδιάθεση και επιβάλλονται κανόνες για τη διευκόλυνση αυτών των οργανωτικών αναγκών (π.χ. τήρηση αυστηρών ωρών εισόδου και εξόδου από τους χώρους, απαγόρευση επισκέψεων κά.).

Τέλος, ενώ οι εταίροι του HOOD αρχικά θεώρησαν ότι η προτεινόμενη μεθοδολογία δεν ήταν κάτι διαφορετικό από αυτό που ήδη έκαναν, καθώς το έργο προχωρούσε, έγινε προφανές ότι οι αλλαγές που προτείνονται από το HOOD είναι προκλητικές και το πιο σημαντικό ότι δεν μπορούν

να εφαρμοστούν από έναν κοινωνικό λειτουργό μόνο με καλές προθέσεις. Η μεθοδολογία του HOOD απαιτεί την υποστήριξη του οργανισμού στον οποίο εργάζεται κανείς, καθώς περιλαμβάνει αλλαγές οργανωτικών πρακτικών ή ακόμη και δομών. Εάν μια προσέγγιση ενδυνάμωσης δεν ταιριάζει με τη δομή, την πρακτική και την αποστολή της

**«Δεν αρκεί να αλλάξει ο επαγγελματίας,
οι γύρω του πρέπει να αλλάξουν μαζί
του και να επενδύσουν στη
μεταμόρφωση που προωθείται.»**

υπηρεσίας, δεν θα είναι αποτελεσματική και μπορεί να οδηγήσει σε απογοήτευση τόσο τους επαγγελματίες όσο και τους ωφελούμενους. Μια ενδυναμωτική προσέγγιση στη σχέση βοήθειας δεν είναι μαγικό ραβδάκι και δεν αφορά το αν είναι κάποιος «καλός» κοινωνικός λειτουργός. Δεν αρκεί να αλλάξει ο κοινωνικός λειτουργός: πρέπει μαζί του να αλλάξουν οι γύρω του και να επενδύσουν στον μετασχηματισμό που προωθείται.

Με όλα αυτά, οι εταίροι του HOOD ελπίζουν ότι αυτή η εμπειρία θα αποτελέσει έμπνευση και βοήθεια σε άλλους επαγγελματίες και οργανισμούς που θέλουν να ξεκινήσουν το μονοπάτι της ενδυνάμωσης στην εργασία με άστεγους και ελπίζουν ότι οι προβληματισμοί που μοιράζονται εδώ και στα άλλα έγγραφα μπορούν να υποστηρίξουν πολλών διαδικασιών μετασχηματισμούς, για την προώθηση από κοινού ευημερίας που βασίζεται σε δικαιώματα και επιθυμίες.

«Η υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την παραγωγή αυτής της έκδοσης δεν συνιστά έγκριση του περιεχομένου που αντικατοπτρίζει μόνο τις απόψεις των συγγραφέων και η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.»

Eu project by

